

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT

Mgr. Ibolya Pappová

Austrália - 1. časť

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr. Ibolya Pappová
Kontakt na autora UZ:	ZŠ s MŠ s VJM Tomášikovo, Hlavná 4-5, 92504 Austrália – 1. časť
Názov:	2014
Rok vytvorenia:	
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Anita Horváth
ISBN 978-80-565-0932-6	

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Pracovní list č. 1	4
Pracovní list č. 2	6
Pracovní list č. 3	8
Pracovní list č. 4	10
Pracovní list č. 5	13
Pracovní list č. 6	16
Zdroje	20

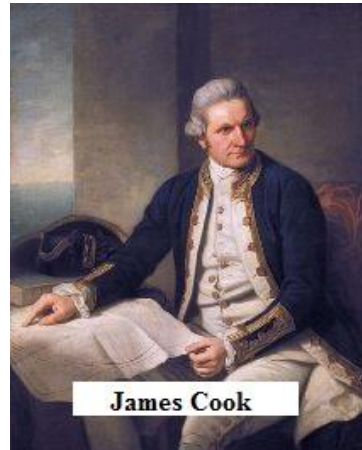
Pracovní list č. 1

Ausztrália felfedezése

Fernando Magellan a 16. század elején bebizonyította, hogy a Föld gömbölyű. Körbehajózta a Földet, Amerika, Ázsia és Afrika partjai mentén. Ismeretlen maradt számára még Ausztrália és az Antarktiszt. **James Cook** az 1770-es hajóútja során felfedezte az utolsó felfedezetlen világrészeket, Ausztráliát és Antarktiszt.

1. ábra

2. ábra

1.1 Feladat: Tegyel X-et az alá a közlekedési eszköz alá, amely segítségével James Cook felfedezte Ausztráliát!

3. ábra

4. ábra

5. ábra

1.2 Feladat: Helyettesítsd be a hiányzó szavakat az alábbi szövegbe (*Magellán, gömbölyű, Ázsia, Ausztrália, Cook, Antarktiszt*)!

Fernando a 16. század elején bebizonyította, hogy a Föld.....
 Körbehajózta a Földet, Amerika, és Afrika partjai mentén. Ismeretlen
 maradt számára még és az Antarktiszt. James az
 1770-es hajóútja során felfedezte az utolsó felfedezetlen világrészeket, Ausztráliát és

1.3 Feladat: Válaszd meg az alábbi kérdéseket!

- Ki bizonyította be, hogy a Föld gömbölyű?
- Hányadik században hajózta körbe F. Magellán a Földet?
- Ki fedezte fel Ausztráliát?
- Ki fedezte fel az Antarktiszt?
- Milyen évben indult hajóútra James Cook?

1.4 Feladat: Kösd össze a két felfedező képét a hozzájuk tartozó tényekkel!

Afrika

16. század

Ausztrália

a Föld gömbölyű

Antarktiszt

Ázsia

1770

Amerika

Pracovní list č. 2

Ausztrália földrajzi fekvése

Ausztrália Földünk legkisebb kontinense. A déli félgömbön, a kezdő hosszúsági körtől keletre helyezkedik el. Nyugaton és délen az Indiai-óceán, keleten a Csendes-óceán határolja.

Partvonala tagolatlan. Ausztrália szomszédos kontinensei: • északról – Ázsia, • délről – Antarktisz, • nyugatról – Afrika, • keletről – Dél-Amerika.

6. ábra

2.1 Feledat: Helyettesítsd be az alábbi szövegbe a hiányzó szavakat (*déli, keletre, Indiai-óceán, legkisebb, tagolatlan, Csendes-óceán*)!

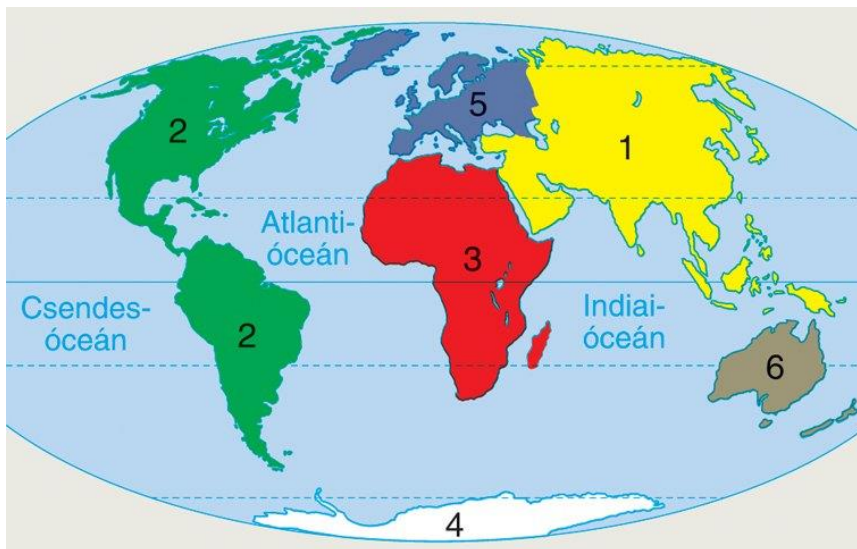
Ausztrália Földünk kontinense. A félgömbön, a kezdő hosszúsági körtől helyezkedik el. Nyugaton és délen az, keleten a határolja. Partvonala

2.2 Feladat: Húzd alá a helyes választ az alábbi állításokra!

• Ausztrália Földünk legkisebb kontinense.	Igaz / Hamis
• A déli félgömbön fekszik.	Igaz / Hamis
• Nyugaton és délen az Indiai-óceán határolja.	Igaz / Hamis
• Keleten az Atlanti- óceán határolja.	Igaz / Hamis

- Partvonala tagolt. Igaz / Hamis
- Északi szomszédja Ázsia. Igaz / Hamis
- Nyugati szomszédja Antarktis, déli szomszédja Afrika. Igaz / Hamis

2.3 Feladat: Hányas szám jelöli a térképen Ausztráliát?

7. ábra

Megoldás:

2.4 Feladat: Válaszd ki, hogy a felsorolt kontinensek közül melyik kettő kontinens a kakukktójás! Választásodat indokold meg!

Ázsia	Antarktis	Észak-Amerika
Dél-Amerika	Európa	Afrika

.....

.....

2.5 Feladat: Rakj össze az alábbi betűből egy értelmes szavat!

A T I L U S Á Z R A

A kontinens hossza 4000 km. Ausztrália átlagosan mintegy 300 m-rel emelkedik a tengerszint fölé. Ausztrália földrajzi szempontból **három részre** osztható:

A. *Keleten*: **Nagy-Vízválasztó hegység** - Itt található a kontinens legmagasabb hegysége a 2230 m magas Mount Kosciusko.

B. *Középen*: **Belső-ausztráliai-medence**

C. *Nyugaton*: **Nyugat-ausztráliai-fennsík**

3.1 Feladat: Válaszd meg az alábbi kérdéseket!

- Milyen hosszú az Ausztráliai kontinens?

.....

- Hány méterrel emelkedik Ausztrália átlagosan a tengerszint fölé?

.....

- Hány részre osztható fel Ausztrália földrajzi szempontból?

.....

- Hol húzódik a Nagy-Vízválasztó hegység?

.....

- Milyen magas Ausztrália legmagasabb hegysége és hogyan hívják?

.....

- Ausztrália melyik részén fekszik a Nyugat-ausztráliai-fennsík és a Belső-ausztráliai-medence?

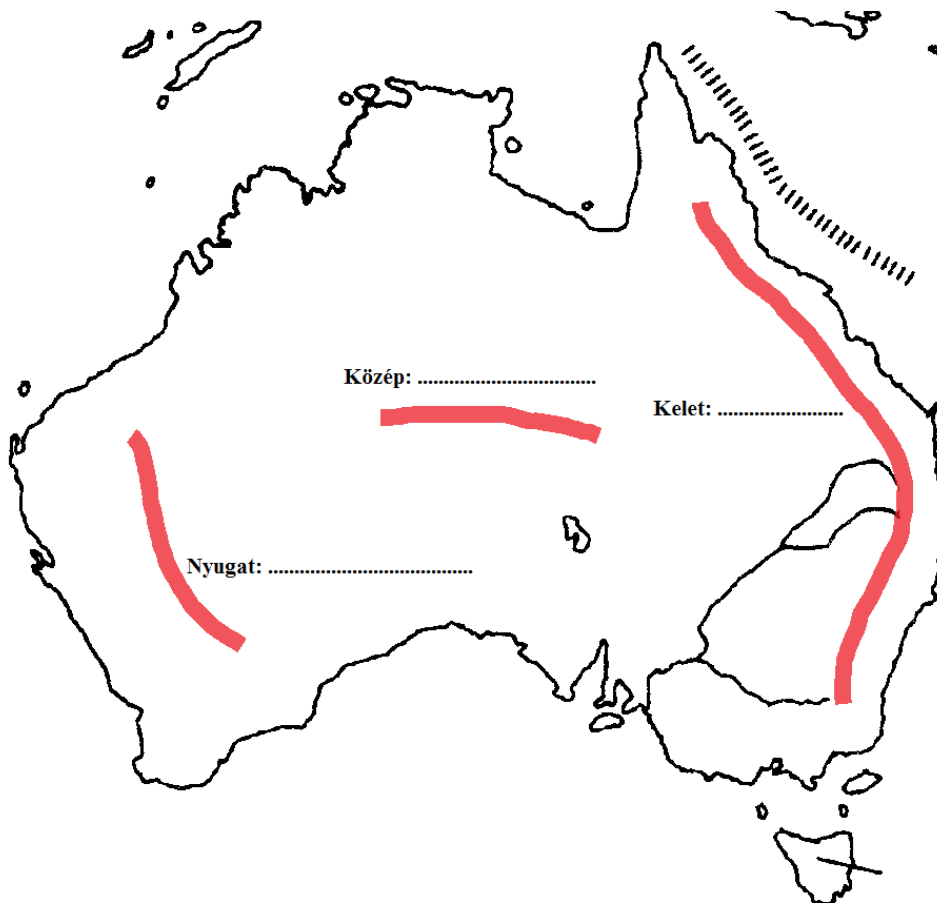
.....

3.2 Feladat: Húzd alá a helyes választ az alábbi állításokra!

• Ausztrália átlagosan mintegy 300 m-rel emelkedik a tengerszint fölé.	Igaz / Hamis
• A kontinens hossza 4800 km.	Igaz / Hamis
• Ausztrália földrajzi szempontból négy részre osztható.	Igaz / Hamis
• Ausztrália keleti részén húzódik a Nagy-Vízválasztó hegység.	Igaz / Hamis
• A Mount Kosciusko hegység 3120 m magas.	Igaz / Hamis
• A Mount Kosciusko hegység Ausztrália legmagasabb hegysége.	Igaz / Hamis

- A Belső-ausztráliai-medence Ausztrália közepén terül el. Igaz / Hamis
- A Nyugat-ausztráliai-fennsík Ausztrália északi részén terül el. Igaz / Hamis

3.3 Feladat: A fenti szöveg alapján helyettesítsd be a vaktérképbe Ausztrália három domborzati térségét!

8. ábra

3.4 Feladat: Javítsd ki az alábbi szöveget!

A kontinens hossza 4000 m. Ausztrália átlagosan mintegy 300 km-rel emelkedik a tengerszint fölé. Ausztrália földrajzi szempontból hat részre osztható. Keleten a Nagy-Vízválasztó medence található. Középen a Belső-ausztráliai-hegység, nyugaton pedig a Dél-ausztráliai-fennsík.

.....

.....

.....

Pracovní list č. 4

Ausztrália vízrajza

Ausztrália a legszárazabb földrész. Folyókban szegény. A legtöbb folyója csak időszakos folyó. Medrükben csak egy-egy hevesebb esőzés után van víz. Jelentősek a felszín alatti vizek, ezeket artézi vizeknek nevezzük. Legnagyobb folyója a **Murray folyó**. Mellékfolyója a **Darling folyó**. Legnagyobb időszakos tava az **Eyre-tó**. Dél-Ausztrália közepén fekszik.

9. ábra

10. ábra

A Murray folyó és a Darling folyó vízgyűjtő területe a Nagy-Vízválasztó hegységben van.

4.1 Feladat: Tegyél egy X-et az alá a kép alá, amelyen a Murray folyó látható!

11. ábra

12. ábra

4.2 Feladat: Kösd össze azokat a fogalmakat a jobb és a bal oszlopban, amelyek egymáshoz tartoznak!

időszakos folyó

legnagyobb folyó

vízgyűjtő terület

legnagyobb tó

Darling folyó

Murray folyó

Eyre-tó

szárazság

Murray folyó mellékfolyója

Nagy-Vízválasztó hegység

4.4 Feladat: Töltsd ki a szövegben a hiányzó szavakat a fenti szöveg segítségével!

Ausztrália a földrész. Folyókban A legtöbb folyója csak folyó. Medrükben csak egy-egy hevesebb után van víz. Jelentősek a felszín vizei, ezeket artézi vizeknek nevezzük. Legnagyobb folyója a

Mellékfolyója a Legnagyobb időszakos tava az Dél-Ausztrália fekszik. A Murray folyó és a Darling folyóterülete a Nagy-..... hegységben van.

4.3 Feladat: Jelöld be a vaktérképen a Murray folyót, a Darling folyót és az Eyre-tavat!

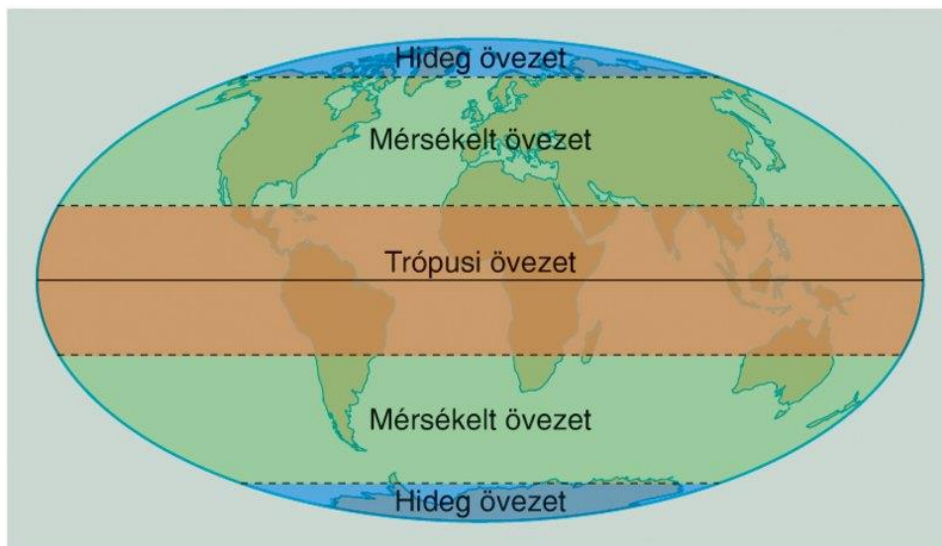

13. ábra

4.5 Feladat: Húzd alá a helyes választ az alábbi állításokra!

• Ausztrália csapadékban gazdag kontinens.	Igaz / Hamis
• Az időszakos folyók medrében egész évben állandó a vízszint.	Igaz / Hamis
• Ausztrália legnagyobb folyója a Murray folyó.	Igaz / Hamis
• A Murray folyó fő mellékfolyója a Darling folyó.	Igaz / Hamis
• Az Eyre-tó Ausztrália északi részén fekszik.	Igaz / Hamis
• A Murray folyó és a Darling folyó vízgyűjtő területe a Nyugat-ausztráliai-fennsíkon van.	Igaz / Hamis
• Ausztráliának jelentéktelenek a felszín alatti vizei.	Igaz / Hamis
• A felszín alatti vizeket artézi vizeknek nevezzük.	Igaz / Hamis

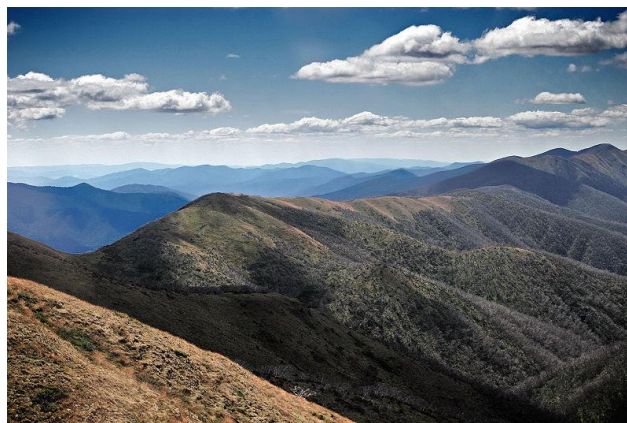
Ausztrália éghajlata változatos. Az évszakok pont fordítva vannak, mint Európában. Kettészeli a Baktérítő. Ennek köszönhető, hogy a kontinens északi részén, a Baktérítőtől északra **trópusi éghajlat** uralkodik. Hőmérséklete itt egész évben magas, nagyon kevés csapadékkal. A kontinens nagy részén **mérsékelt az éghajlat**. Ez a Baktérítőtől délre terül el. Ausztrália túlnyomó része száraz. Csak a keleti és a déli part mentén csapadékos, a Nagy-Vízválasztó hegység területén. A többi, főleg a belső rész sivatag, vagy félsivatag, összefüggéstelen tüskés, bozótos növényzettel (scrub).

14. ábra

5.1 Feladat: Válaszd meg a kérdéseket az alábbi ábrák esetén!

- Milyen az éghajlat az ábrán látható Nagy-Vízválasztó hegységben?

15. ábra

-
- Milyen az éghajlat az ábrán látható ausztráliai sivatagban (Pinnacles-sivatag)?

16. ábra

5.2 Feladat: Töltsd ki a szövegben a hiányzó szavakat a fenti szöveg segítségével (*Baktériótó, éghajlata, száraz, trópusi éghajlat, mérsékelt, sivatag, csapadékos*)!

Ausztrália változatos. Az évszakok pont fordítva vannak, mint Európában. Kettészeli a Ennek köszönhető, hogy a kontinens északi részén, a Baktériótótól északra uralkodik. Hőmérséklete itt egész évben magas, nagyon kevés csapadékkal. A kontinens nagy részén az éghajlat. Ez a Baktériótótól délre terül el. Ausztrália túlnyomó része Csak a keleti és a déli part mentén....., a Nagy-Vízválasztó hegység területén. A többi, főleg a belső rész, vagy félsivatag, összefüggéstelen tüskés, bozótos növényzettel (scrub).

5.3 Feladat: Válaszd ki, hogy melyik az adott fogalmak közül a kakukktójás! Választásodat indokold meg!

mérsékelt éghajlat

Ráktériótó

trópusi éghajlat

hideg éghajlat

scrub

.....

.....

5.4 Feladat: A fenti mellékelt szöveg és térkép alapján színezd ki a trópusi és a mérsékelt éghajlatú területeket Ausztrália térképén. A **trópusi** éghajlatot **narancssárgára**, a **mérsékelt** éghajlatot pedig **zöldre** színezd!

17. ábra

5.5 Feladat: Húzd alá a helyes választ az alábbi állításokra!

• Ausztráliában az évszakok pont fordítva vannak, mint Európában.	Igaz / Hamis
• Ausztráliát kettészeli a Ráktérítő.	Igaz / Hamis
• A kontinens északi részén trópusi éghajlat uralkodik.	Igaz / Hamis
• A kontinens nagy részén hideg az éghajlat.	Igaz / Hamis
• A mérsékelt éghajlat a Baktérítőtől délre terül el.	Igaz / Hamis
• Ausztrália keleti és a déli partjai csapadékosak.	Igaz / Hamis
• Ausztrália belső része sivatagos, félsivatagos.	Igaz / Hamis

Pracovný list č. 6 Ausztrália tájtípusai és élővilága

Ausztráliának a világon egyedülálló növény- és állatvilága van. Különböző **tájtípusok** alakultak ki. Az ausztrál kontinens legnagyobb részét **sívatagok**, valamint **száraz szavannás** és **bozótos területek** foglalják el. Partvidéki területein találunk **lombhullató erdőket**, és **trópusi esőerdőket**.

18. ábra

A táj típusától függően különböző növények és állatok fordulnak elő, amelyek alkalmazkodtak az élőhelyük viszonyaihoz.

Állatfajok: • Kétéltűek – kék levelibéka, • Hüllők - tuskés gyík, galléros gyík, • Madarak – hullámos papagáj, emu, sisakos kazuár, paradicsommadarak, • Emlősök – dingo, kenguru, kacsacsőrű emlős, hangyászsün, koala, wombat.

Növények: eukaliptusz, akácia, fűfélék, lomblevelű fák.

19. ábra -kék levelibéka

20. ábra - tuskés gyík

21. ábra - galléros gyík

22. ábra - hullámos papagás

25. ábra - emu

28. ábra - kazuár

23. ábra - paradicsommadár

26. ábra - dingó

29. ábra - kenguru

24. ábra - kacsacsőrű emlős

27. ábra - hangyászsün

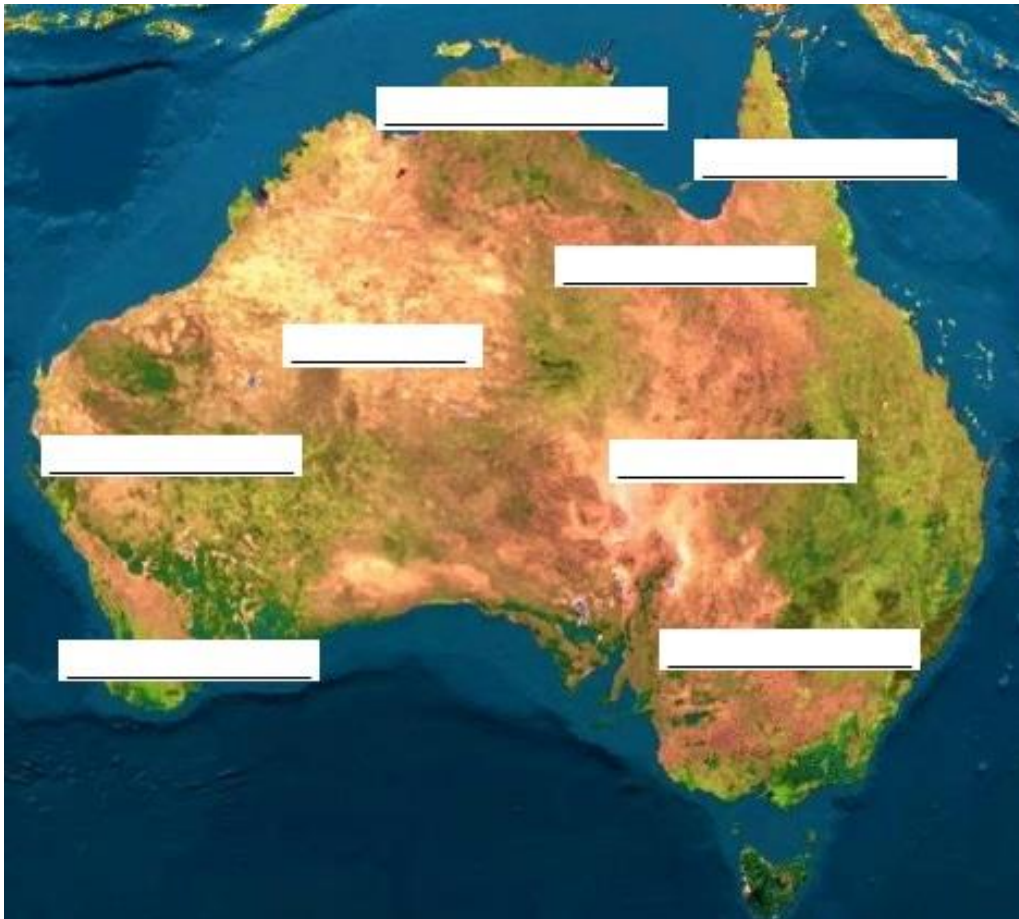
30. ábra - koala

6.1 Feladat: Rajzold le a megadott állatokat az alábbi keretekbe!

Kenguru

Koala

6.2 Feladat: Helyettesítsd be a térképbe a megfelelő tájtypusokat a fenti mellékelt ábra szerint *(sivatagok, száraz szavannás, bozótos területek, lombhullató erdők, trópusi esőerdők)*!

31. ábra

6.3 Feladat: Töltsd ki a szövegben a hiányzó szavakat a mellékelt szöveg segítségével!

Ausztráliának a világon növény- és állatvilága van. Az ausztrál kontinens részét sivatagok, valamint száraz és területek foglalják el. Partvidéki területein találunk lombhullató , és trópusi A táj típusától függően különböző növények és állatok fordulnak elő, amelyek az élőhelyük viszonyaihoz.

6.4 Feladat: Válaszd ki, hogy melyik a kakukktojás az alábbi állatok közül! Tegyel egy X-et a megfejtés alá! Válaszodat indokold meg!

☐☐☐☐

.....
.....

Zdroje

1. **ábra:** http://olaszország.network.hu/kepek/hires_olaszok/kolumbusz_kristof
2. **ábra:** http://en.wikipedia.org/wiki/James_Cook
3. **ábra:** <http://busho.hu/hirlevel/breaking-news-february-2012>
4. **ábra:** <http://hvg.hu/tudomany/20050418endeavour>
5. **ábra:** <http://bandika.tuti.hu/keret.cgi?/kep.html>
6. **ábra** <http://wikitravel.org/hu/F%C3%A1jl:LocationAustralia.png>
7. **ábra:**<http://www.mozaweb.hu/course.php?cmd=code&bid=MS-2605>
8. **ábra** <http://zsigmondy.ingyenweb.info/vakterkep/ausztralia%20domb.bmp>
9. **ábra:** <http://de.wikipedia.org/wiki/Torres-Stra%C3%9Fe>
10. **ábra:** <http://www.origo.hu/tudomany/fold/20040402ausztraliat.html>
11. **ábra:** <http://melbourne.metblogs.com/2007/01/04/murray-drying-up/>
12. **ábra:** <http://tamop412a.ttk.pte.hu/files/foldrajz1/www/ch05.html>
13. **ábra:** <http://zsigmondy.ingyenweb.info/vakterkep/ausztralia%20domb.bmp>
14. **ábra:** http://www.mozaweb.hu/Lecke-Foldrajz-Foldrajz_9-
15. **ábra:** <http://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy-V%C3%ADzv%C3%A1laszt%C3%B3-hegys%C3%A9g>
16. **ábra:** <http://humanandnatural.com/img-pinnacles-desert,-western-australia-image-4140.htm>
17. **ábra:**http://barossiofok.hu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=119&limit=5&order=date&dir=DESC&Itemid=376&limitstart=10
18. **ábra:** http://www.nyugatijelen.com/kronika/atirjak_ausztralia_tortenelmet.php
19. **ábra:** http://ausztralia.network.hu/kepek/allatvilag/kek_levelibeka
20. **ábra:** <http://www.hotdog.hu/tenyek-erdekessegek/allatok/tuskes-ordog-azaz-a-moloch>
- 21 **ábra:** <http://www.urlaub-australien.net/tierwelt/kragenechse/>
22. **ábra:** <http://birillozoo.hu/madarak.html>
23. **ábra:** <http://szepkepek.hu/paradicsommadar-az-ezerarcu/>
24. **ábra:** <http://aula.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1139846>
25. **ábra:** <http://en.wikipedia.org/wiki/Emu>
26. **ábra:** <http://animals.nationalgeographic.com/animals/mammals/dingo/>
27. **ábra:** <http://www.professeur-noyau.net/zoo/echidne.htm>
28. **ábra:** <http://www.zoobojnice.sk/vtaky/kazuar-velkoprilby/zivocich/kazuar-velkoprilby>
29. **ábra:** <http://olestr.files.wordpress.com/2010/07/kenguru.jpg>

30. ábra: <http://guardianlv.com/wp-content/uploads/2013/12/a-koala-bear-hugs-a-tree-national-geographic.jpg>

31. ábra: http://www.nyugatijelen.com/kronika/atirjak_auztralia_tortenelmet.php

32. ábra(žirafa): <http://www.treeviver.atw.hu/>